

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA



Any 5.—Núm. 208.—Diumenge 7 d'Agost de 1904

LO QUE VOLEM

Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuhir nostre dret y lleys ivils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forrosa prestey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Prenent alè

Entra avuy lo nostre setmanari en lo cinquè any de sa publicació, y al commemorar lo data del seu naixement, trobantse per fortuna robust y plè de vida, disposat a lluytar com sempre a las'avansadas del Catalanisme, en lo lloch de més perill, renova ab gust sa professió de fe en los ideals nacionalistas, únichs que fent a n'aquesta Terra mestressa de lo seu, pòdeu renusar a la trencada cadena de llurs glorias y ganbansas.

Molta feyna hem feta desde'l primer dia que apareguerem a la palestra, molts cors s'han desvetllat als nostres crits y bon nombre se'n van dexondint cada dia, demostrant ben a las claras que l'esperit de Catalunya no está condemnat encara a son etern. Però, quan més llarch es lo camí que'n queda per afanyar y quan més intensa y perillosa la lluita que de poch s'es iniciada ab nostre constant enemich, aquest poder inhumà que'n ha esclavitzat y empobrit portantnos fins als darrers límits de la degradació!

Perquè fins ara, devant l'intransigència absoluta de l'Estat absorbent y despota, lo Catalanisme havia combatut ab decisió y coratge. A la guerra sens quartel, sapigué contestar ab la més terrible de las campanyas, tornant los cops ab la mateixa duresa que'ls rebia, agengantantse son poder quan més furta era la persecució que contra ell se decretava, a l'extrem de que, ab l'esfors d'aquell gran home de perdurable memoria pels catalans, lo Doctor Robert, pogué vencer en lo si mateix de las Corts espanyolas.

Mes, l'ardor bèlich dels governs centralistas s'es caln at. L'intransigència de poch's anys enrera ha desaparegut, no sabem si pel braó dels uns o per l'impotència dels altres. Y es lo cas que, desde'l Centre, ja's diu que són sanitasas las nostras orientacions y venen paraulas de desagravi y d'esperansa, que alguns han volgut traduir per efectivas promesas....

No hi caurèm pas en aquest parany. Ha cambiat l'aspecte de la lluita, però aquesta continuarà tan ferma y terrible com abans. Los governants espanyols s'hi jugan la vida; nosaltres la vida y'l pervindre de Catalunya.... No hi pot haver, donchs, ni pactes, ni trevas, ni coincidèncias, ni confusions, ni pau de cap mena. Uns o altres han de quedar vensuts; uns o altres han de sortir triomfants; y sobre'l cadavre de l'enemich haurá de proclamar lo vencedor sa victoria.... Són irreconciliables los combatents y lalluita es a mort.

Clar es que'ls poltichs centralistas, cobarts y astuts com sempre, procuraran esquivar tot esclat sorollós, tota conmovió forta, tota topada violenta. Lo sistema que fins fa poch seguiren no'ls dongué'ls bells resultats que n'esperavan, y per aixó cambian de táctica. Ja no'l sentirèm l'apòstrof demunt los nostres caps, ni vindrán de ponent núvols prenyats d'amenassas. Ben al contrari: lo llenguatge afalagador s'usará en totas ocasions y qui sab si darrera las bonas paraulas enviarán alguna concessió d'aquellas que res signifcan ni a res comprometen....

Vinga en bon hora! cambi, que no'ns agafará descoratjats ni sorpresos. Sabèm que nosaltres tot cor, tot franquesa, tot sinceritat, nos mouem millor en la guerra noble y a pit descobert. Sabèm que es ben difícil prevenir l'engany, salvar la traïdoria, vencer a un enemich que no dona la cara. Mes què hi fa? Lluitarem ab la mateixa entensa, ab la mateixa fe en l'ideal, ab la mateixa intransigència en los principis, y l'esfors dels que avuy som y dels que cada dia s'ajuntaran ab nosaltres farà lo demés.

Prenem alè, y que la salut no'ns

falti pera seguirmos comunicant ab nostres germans de Patria desde las columnas del nostre modest setmanari.

L'ensenyansa oficial

III

Res més arbitrari que la preparació pera'l batxillerat. L'edat se va escursant de mica en mica. Entre las familias hi ha una competència de precocitats y'l plansó d'home queda condemnat al barbre jou de la científica parodia d'uns estudis que li malgastan y deforman lo cervell y fentli de passada mirar la ciencia ab fàstich, li impedeixen los plácids goigs de l'estudiar, somniant únicament ab deliri lo final, a l'objecte de conseguir un títol acadèmic que li permeti descansar, y viure ab l'esquena dreta. ¿Estudiar pera saber? Aixó es raríssim y degut únicament a la resistència que oposan alguns cervells privilegiats a las mil horribles arts que'ls càtedràtichs usen, degut a sa insuficiència, pera aniquilar las inteligèncias.

Lo batxillerat espanyol es de lo més inútil y anticuat, y la forma de ferlo acaba de coronar l'obra. Ab raríssimas excepcions, lo batxiller espanyol s'avergonyeix de serho. No sab res útil, ha perdut uns anys preciosos, que ja may recobrará, y no está en condicions d'empendre res profitós.

Avuy que tanta afició hi ha als tecnicismes, casi tots ells fills del grech, lo grech no s'estudia, y en cambi s'estudia (o's fá veure) lo llatí. En molts obras de text se veuen las més grans barbaritats al donar etimologies senzillissimas y rudimentarias, que expliquen alguns dels tecnicismes que no's poden saltar: però se'n saltan molts y l'alumne que busqui, que s'arregli. Afehihi que se estudian una Historia d'Espanya y una Historia Universal, que sols serveixen pera malgastar inútilment la memoria, omplintla de fetxas, noms de reys, de batallas, cúmuls d'embusterias molts cops, ab descripcions novelescas, de tot lo que l'alumne se'n cansa ab rahó y no'n treu més que quixotismes de mal gèneru y no lo que hauria de treuren, aixó es, concepte més o menys extens però clar de las distintas edats y civilizacions dels pobles, del seu progrés, del seu desenvolvement.

Si's tracta de l'Historia d'Espanya, es dona preferència a l'estudi de la de Castella, sent aixis que es molt poch edificant y que no pesa pera res, al contrari, en lo progrés dels pobles; se la fá extensa, s'obliga a dir a tall de fonògrafo una sèrie de cronologies de Reys aixecantnos falsos testimonis ab batallas y llegendas; y de la poderosa, educadora y civilisadora Historia de Catalunya casi ni se'n parla; de sa grandiositat mercantil, comercial, industrial, científica, res o casi res.

Nostra Historia Universal es impossible resistirla, es un desespero pera ls alumnes, es la d'Espanya, corretgida y aumentada.

No parlem de la Geografia, que també es horrorosa; aixis hi ha tants batxillers geógrafos. Volent aprendre alguna cosa (los que ho volent) de la Geografia astronòmica, de la fisica y de la descriptiva, acaban per no sapiguer res de las tres ramas. ¿Que'n fa de papers ridicols un batxiller ab la Geografia?

Hi ha res més brutal que fer aprendre la Psicologia, lògica y ètica, de memoria, com una cotorra? ¿Hi pot haver res més irracional? ¿Fer aborrible la Lògica a un estudiant? Ab dificultat trobariam un tan criminal contentant. Donchs coneixem algún càtedràtich que ab semblant sistema (?) d'ensenyansa, s'atreix a jutjar y suspendre alumnes. ¿Y s'anomena progressiu! y fa burla dels misteris de la Religió! ell... tan misterios y

incomprensible. ¿Quina vergonya! Matemáticas, Física, Historia natural... ¡menos mal! L'alumne que pot pescar catèdràtich apte, bastant pot fer; però acostuma a passar que tampoch ho són y allavors s'acaba de consumir lo crim de la destrucció de las inteligèncias, lo pobre estudiant queda destruit, aniquilat, y ab semblants condicions, (si bé que alguns cops plè de sobresalientes criminals que l'esvaneixen) passa a l'altre calvari, a l'Universitat.

Hi ha una rara y curiosa uniformitat entre'ls càtedràtichs, y es, l'equivoque, casi sempre, la suficiència de l'alumne. En la práctica de la carrera, regularment acostuma a despuntar qui té acreditat ab notas d'examen menys talent, menys aplicació, y'l sabi, lo plè de mèrits no s'obra camí. Aixó si que es incompreensible, però ho tenim que acceptar perquè es lo corrent.

Dèu fer tres o quatre anys, a cert Institut, que no volèm anomenar, van fer una trentena de batxillers, molts atapats de premis, mencions honoríficas, sobresalients, en fi, llevors de sabi. D'aquestos una vintena van tirar cap a ciencias y entre Juny y Setembre varen aprobar totas las assignaturas ¡jdos! L'un realment estava acorassat a proba de càtedràtichs, però l'altre passá a l'Institut desapercebut, considerat menys que una mitjanía; los altres se van atascar y alguns encara no n'han sortit. ¿En què quedem? ¿Quins són los bons jutges y quins los dolents? Aixó no ho sabrèm a pesar de repetirse tossudament cada any ab major o menor proporció, però zen quina mar de confusions dèu estar l'alumne a qui fins allavors li han dit que era un sabi y ara fent lo mateix li tractan de demostrar que es un ruch y com que no's deixa convencer fàcilment, repeteix cursos y suma suspensos d'una manera que sembla que hi trobi bò!

Las ignocentas familias, lo relativament ignocent pare, passan las penas més amargas, però en lo cas de l'alumne no s'hi volguèu trobar: es un martiri, es un viure desesperat, sobre tot, si'l pobre té amor propi, que es casi sempre, donchs lo jovent n'está plè.

Conexim un jove, llest, estudiós, no un geni, però més que una mitjanía, nascut pera la carrera que pretén; durant lo batxillerat, se li va fer justicia (cas raro!) però a l'arribar a l'Universitat se van acabar las glorias. Va continuar com era, ¡tots los estudiants fossin com ell!; donchs fa ¡catorze anys que estudia una carrera que'n té cinch! Aixó es capás de matar totas las energias d'un home y amargarli l'existència. Lo pobret no serveix pera res més, y ab una constancia d'hèroe camina y treballa.

Exàmens, ensenyansa, plans d'estudi, tot, tot es vell, inútil, ridicol. Las més baixas miserias treuen la serenitat y l'esperit de justicia de l'ànim del professor bò. Lo dolent, no pot fer obras bonas, no pot fer bons deixebles.

CARBONELL DE ROTALDE.

Lo del Noguera-Pallaresa

Ab motiu del tractat o conveni que l'Estat espanyol está tramitant ab Fransa s'ha remogut l'antiga qüestió del Noguera-Pallaresa y desde aquí s'han enviat telegramas interessant del govern que no s'abandoni'l projecte. Clar es que tractantse d'una obra que interessa a una gran part de Catalunya hem d'aplaudir tota gestió que's fassi pera procurar la construcció d'eix ferrocarril; però tal volta fóra millor que mentres los heydatans treballessin lo que a n'ells més directament interessa, resuscitessin los tarragonins lo projecte: Tarragona-Valls-Balaguer, quinas ventatjas son innegables y del que no veyem que ningú se'n recordi.

Fassis d'una o altra manera nosaltres prometem la nostra decidida cooperació encara que no tinguem cap confiança en l'èxit per las rahons que exposava l'altre dia'l nostre company Pol de La Veu de Catalunya, que ab ver gust tem nostras y reproduim.

Llegèxilas ab atenció tothom:

«Fá molt bé'l Govern de procurar la construcció del ferrocarril internacional de Canfranc; al cap y a l'últim va ab bona companyia, donchs, segons cantan los aragonesos, fins

«La Virgen del Pilar quiere ferrocarril por Canfranc».

Però faria molt millor en conseguir que's fés, y depressa, lo del Noguera-Pallaresa.

Las comarcas dels dos Nogueras y del Segre són, potser, las més ricas d'Espanya y's decandeixen de miseria per falta de vias de comunicació: los governs de Madrid las tenen abandonadas y no's recordan d'ellas més que en temps d'eleccions pera enviarhi cuners que no las coneixen ni pel mapa.

La gent de Madrid no saben la riquesa d'aquellas comarcas ni lo que'l carril internacional melloraria las tarragoninas. Saben que hi ha rius, però com que'ls rius castellans gaudulejan desde que naixen fins que moren, no ho arriban a capir que tres o quatre corrents d'aigua de segon o tercer ordre puguin fer la felicitat d'unas comarcas, com la fan lo Ter, lo Freser, lo Llobregat, lo Fluviá y'l Noya.

Y contestan, per pura fórmula, «que ya se preocupan del ferrocarril del Noguera», y que «desean el engrandecimiento y riqueza de Cataluña».

Ni las corporacions, ni'ls diputats catalanistas que han escrit als ministres, ni'ls altres diputats que'ls han anat a veure, han conseguit res concret.

Se farà'l ferrocarril aragonès—y en bona hora sigui,—però'l catalá quedarà ad kalendas grecas.

Cada pas que donem més cap al progrés industrial y mercantil, posa més de manifest l'imperiosa necessitat de la conquesta de l'autonomia de Catalunya.

No es possible que un poble com lo nostre visqui confós ab los demés d'Espanya, que senten necessitats ben diferentas. Fins ab governs que vulguin lo bé dels governats, Catalunya s'hi ha de trobar malament, subjecta a las lleys generals; com un home fet se trobaria malament en un pensionat de párvuls.

Catalunya necessita més ample horitzó, més aire que las altres regions d'Espanya.

Las energias de l'Estat, fins ben repartidas y ben dirigidas, han de deixar postergada a Catalunya: pera fer que las altres regions se'n parionin, Catalunya quedarà aturada ab relació al moviment de progrés dels pobles avensats, si no té la llibertat d'organización y de l'legislació precisa pera'l desenrotllo de sa cultura, de sa producció y de son comers.

Aixó es un altre món.

Y pera aixó es precis que cada dia los aimants de Catalunya, los nacionalistas, los autonomistas, tots treballin ab més dalè per la nostra santa causa.

Pera la Catalunya del segle XVIII, fins pera la del passat, l'autonomia, la lliure expansió de sa personalitat era una necessitat de l'ànima, era la conquesta d'un dret, la reivindicació de la dignitat d'un poble. Avuy y cada dia més, es y será un element indispensable de vida.

Hi ha cegos d'ulls y d'intel·ligència que s'espantan del catalanisme perquè creuen que la nostra causa conca odis de las altres regions. ¡llusos! Los odis són vells, són de fa segles y res més que la reorganización autonómica d'Espanya pot apagarlos. Sense'l Catalanisme, sense'l triomf de la

nostra causa, Catalunya no pot prosperar com li toca y pot ferho, ni pot solidarse la germanor de las rassas iberas.

Si Catalunya fós cridanera y esvalotaire com otras regions, ara, ab lo dels ferrocarrils internacionals hi hauria gresca, bullangas, amenassas y tot lo que porta la preferència dels drets d'uns sobre'ls drets dels altres. Si aquí fossim com en otras parts;— encara no demanem lo reconeixement d'un dret ja'n's insultan y'n's maltractan y'n's volen arrassar las ciutats y las vilas com a mitjans del segle XVII—hauria de sortir lo Sant Cristo Gròs. Però aquí callèm y dièm: que'l fassin lo ferrocarril de Canfranc, ja farèm aquí'l nostre.

Si Catalunya tingués govern autònom; si la nació catalana fós mestressa de lo que li reté y li retalla l'Estat espanyol, lo ferrocarril del Noguera fóra fet.

Y no hi hauria ni un disgust, ni un rezel ab los aragonesos, que, per altre cantó, fan molt bé en defensar lo seu, y encara fan poch.»

LO TZAR

Fa nou anys que l'emperador Nicolau II governa y avuy encara son caràcter, l'ordre de cosas y d'idees en que's mou, en una paraula, l'home governant es tant desconegut com lo legendari Numa Pompilius: Núvols de mitologia periodística, d'origen alemany, amagan sa persona, impeding que la mirada vulgar dels homes hi pugui penetrar per una cortina tan espessa y tan tupida com la que separava del món al Dalai Lama. Lo retrat que'n's pregan d'acceptar es tan abstracte y descolorit com lo dels demés primceps de la Russia.

Darrera'ls murs de son palau, sa persona's transfigura, sos fets més trivials se glorifcan y la moral entra sempre en joch pera explicar, pera coordinar, pera recullir los fets més insignificants. D'aixó'n resulta més que un retrat, una caricatura grotesca.

Nicolau Alexandrewitch es lo primcep de la pau, un Messias eslau enviat per la salvació del món enter. La més preciosa porcelana d'argila humana s'ensmersa pera la fabricació d'aquest únich governant, lo Superhome, quina innata bellesa de cor fins sobrepuja al seu poder irresponsable.

Però may cap hèroe de periòdich ha sigut profeta, en son país, llarga temporada.

Com en temps de son pare, lo poble rús deposità en ell totas sas esperansas y també com ab ell, prompte vegé son erro.

L'Europa tindrà prompte ocasió de constatarho.

Molts se recordan encara de la primera presentació del Czar a una de las institucions històricas de l'imperi. Era per un dia ben crú del Novembre de 1894; los membres dels Concells de l'Estat, que molts d'ells havian servit a son besavi, s'havian congregat per rendir homenatge al nou monarca.

Arribá aquest y sa aparició'ls produí un efecte semblant al vent polsós que a tots obliga a fregar los ulls. Ho veyan y no ho creyan.

Esperavan la majestat imperial y se'ls apareixia una criatura vergonyant, de pas insegur y de mirar furtiu y moviments sacadats. Un noy petitot, sense energia, malcaminava pel saló ahont tant alts dignataris l'estavan esperant plens de respecte y por.

Ab los ulls baixos, ab una trista veu de false, los digué a corre-cuita: «Caballers, en nom del meu pare difunt, vos donch las gracias per vostres serveys». Després, hesitá un moment, y voltejant demunt sos talons, desaparegué. Tots se miraren esverts, apenats los uns, los altres pre-

gant mentalment per la sort de la nació.

La segona entrevista de l'emperador Nicolau II tingué lloch pocs dies més tard. Eran los Zemstvos, o sian uns embrionaris concells provincials que felicitaven al Czar.

Al donarse compte'l Czar y sos ministres del desitj expressat en aquell document, que al cap de vall no era més que un entre tants cents, endressá l'emperador una filípica terrible als representants dels concells invitats a abandonarlas aquelles quimeras que ell may podria entretenir.

L'única forma de govern que convé a Rússia és una monarquia forta, però entre aquesta y un despotisme salvatge y oriental hi ha molta diferència. Nicolau II, lligat sempre pels concells de sa mare, qui li encomenava continuament que seguís en tot la ruta del seu inolvidable pare, no ha sigut may un lliure y franch governant.

Durant munió d'anys Nicolau II ha anat sentint las influencias enconradas de la seva mare y de la seva muller, que eran las que designavan los ministres que'l Czar nomenava.

Aquest procurá enlluernar l'emperador fentli veure l'immensa satisfacció que'ls russos sentían per son paterna govern, y aquell gosava de l'immensa joia de veure que sos vassalls eran los més felissos del món enter, y mentrestant los burócratas, lo fisc anava estenent sas espoliacions per tot l'Imperi y'l descentent s'anava escampant per arrere.

Sa Majestat tingué, donchs, nova oportunitat pera mostrar sas ideas y gratificar a sos predilectes. Va escullir a M. de Plehve, que ben aviat se constituí en dictador formidable de tota la Rússia.

M. de Plehve no's pot classificar com a nacionalitat, genealogia, religió o partit. De parents obscurs, de sanch germana barrrejada ab jueva, d'incerta denominació religiosa que'ls seus colegas de ministeri havían fet remarcar com a producte d'una moral molt dubtosa, son primer acte fou lo de fer modificar lo concepte poch religiós en que era tingut y mentres que ell anava cumplint actes fervorosos de la religió més ortodoxa, los pagesos de Kharkow y Poltava eran crudelment fuetejats per haverli demostrat desafecció.

L'insurrecció de la pagesia feu que's nomenés una comissió presidida per M. de Witte; que demostrá fins l'evidencia la trista sort d'aquesta classe, y las contestacions a las consultas fetas resultaren tan claras y tan francas, que'ls que las feren foren castigats y M. de Plehve va felicitar al Czar per aquest acte d'energia. En cambi M. de Witte fou dimiitit.

Era aquest home que no's doblegava a las imposicions y refusava de cambiar sas propias opinions posant las d'acort ab los desitjos del Czar.

Vostra Majestat s'hi obligat a evacuar la Manxuria y'l món ho ha cregut. Rússia perdria'l seu crédit y potser aixís no li guanyaria la Manxuria, si no vol cumplir lo promés.

La guerra vindrá forzosament y a nosaltres convé molta pau. Per altra part la Manxuria és per nosaltres inútil. En sa conseqüencia, jo no puch pendre part en aquesta política.

— Witte és un dictador altaner que és vol donar aires d'emperador, diueren los cortesans entre ells y al Czar, per medi de sos grans Duchs, y l'Autócrata furios de que un vassall pogués oposarse a sos desitjos y refusés de cooperar ab ell, a fer la campanya de la pau, mentres provocava la guerra, l' despedí.

Lo que la caiguda d'aquest home significa per Rússia, la carniceria immensa, los gastos formidables, la m'seria; tot lo que representa, no ho poden pas dirho encara.

(De la Quarterly Review.)

LONDÓN.

Carta oberta

Sr. Director de LO CAMP DE TARRAGONA Tarragona 6 d'Agost de 1904.

Molt senyor nostre: Havem llegit los ultims numeros del setmanari que vostè dirigeix y en ells una serie d'articles literaris que molt nos han satisfet. No sabem ahont van y en quina idea estan escrits aquests articles; però nosaltres nos havem volgut creure que tractavan qüestions que'ns afectan extraordinariament.

Perà estudiar conseqüencia, criteri, bon sentit y altres coses per l'istil, no fa falta més que repassar la colecció del confrare. En ella hi trobarem lo número corresponent al 5 de Janer de 1902, que valgué las dimissorias al que actualment torna a ésser director del Diario. S'hi trobará també una serie de bestiesas, defensants totas las calamitats que pesan sobre Tarragona, campan as sostingudas ab més valentia que sort pel Diario de Tarragona, periódich que té sas columnas obertas sempre al primer foraster que vé a fer nos felissos.

Ja'l públich ho té sapigut y l'opinió del Diario de Tarragona pesa tant que basta que sigui favorable a un projecte determinat, pera que la majoria cregui que és dolent. Ja pesa'l criteri del Diario ja, mes pesa al revés de lo que's proposa y, ¡casualitat!, sempre'ls que aixís pensan ho endevinan.

Però no recorrer a historias llargas una ben recent nos en donará la mida. Se tractá de convindre ab l'arrendatari de consums Sr. Guijarro la rebaixa dels drets del ví, y mentres duravan las negociacions, lo Diario de Tarragona publicá un dia un solt dient que la qüestió s'arreglaria posantse'l ví foraster a 14 pessetas càrrega y'l de terme a 9. Vingué després lo dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament, dictamen suscrit pel director del Diario, don Antoni Chulvi, en lo que's proposava l'enormitat de regalar vuit mil duros anyals a l'arrendatari a costas de l'Ajuntament.

Sotmés a informació pública lo projecte aquell, meresqué l'alt honor de que tothom informés en contra, fins lo gremi de taberners al que's pensava afavorir, y devant d'un fracás semblant la Comissió de consums, son president y'l Diario s'han quedat frescos com si tal cosa.

Y després d'això hi ha encara atreviment de parlar de criteri!...

Digiu lo Diario que ha sentit comentar l'actitut de Lo Camp; nosaltres hem sentit comentar, y molt sabroament per cert, unas visitas fetas pel Sr. Guijarro a certs individus, en una de quinas visitas se parlá de la contrarietat que representava lo sotmètre a informació pública un dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament.

flietes que origina aquest modo de procedir.

Sigan o no sigan ben interpretats per nosaltres los articles de LO CAMP, que de veras havem fruit, lo preguem, senyor Director, nos lassí'l favor de rebre l'expressió del nostre més viu encoratjament.

N'estem ben segurs de que si'l propòsit que LO CAMP s'ha fet és lo que nosaltres sospitem, aquesta campanya tan ben sostinguda ha de contribuir forsa a dignificar al respectable Claustre de nostre Institut, al qui desitjem per honra seva y per honra de Tarragona, que no s'aparti de las petjadas, ab que li han fixat lo camí que deu seguir, los homes eminentes, que han deixat molt ben sentada la reputació d'aquest Centre d'instrucció.

ALGUNOS PARES DE FAMILIA.

Al... "decano"

Lo Diario de Tarragona, faltat de las armas que li proporcionava'l diari lerrouxista barceloní La Publicidad, s'entreté cada dimars en publicar algún solt moléstos pera'l catalanisme, sens dubte inciatat pel refors polítich que acaba de rebre ab sa fusió ab los elements de La Opinión de la Provincia, sempre amichs de tirar la pedra y amagar la ma, y que, ara com abans, deuen volguer reduir al Diario a la cantitat mínima de periódich, o siga a diari sens subscriptors.

Refugint lo Diario de Tarragona, periódich católich, lerrouxista, masó, lliberal y no sabem quantas cosas més; tota polémica seria, s'atreixeix a parlar en son número del dimars últim del criteri de nostre setmanari.

Perà estudiar conseqüencia, criteri, bon sentit y altres coses per l'istil, no fa falta més que repassar la colecció del confrare. En ella hi trobarem lo número corresponent al 5 de Janer de 1902, que valgué las dimissorias al que actualment torna a ésser director del Diario. S'hi trobará també una serie de bestiesas, defensants totas las calamitats que pesan sobre Tarragona, campan as sostingudas ab més valentia que sort pel Diario de Tarragona, periódich que té sas columnas obertas sempre al primer foraster que vé a fer nos felissos.

Ja'l públich ho té sapigut y l'opinió del Diario de Tarragona pesa tant que basta que sigui favorable a un projecte determinat, pera que la majoria cregui que és dolent. Ja pesa'l criteri del Diario ja, mes pesa al revés de lo que's proposa y, ¡casualitat!, sempre'ls que aixís pensan ho endevinan.

Però no recorrer a historias llargas una ben recent nos en donará la mida. Se tractá de convindre ab l'arrendatari de consums Sr. Guijarro la rebaixa dels drets del ví, y mentres duravan las negociacions, lo Diario de Tarragona publicá un dia un solt dient que la qüestió s'arreglaria posantse'l ví foraster a 14 pessetas càrrega y'l de terme a 9.

Vingué després lo dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament, dictamen suscrit pel director del Diario, don Antoni Chulvi, en lo que's proposava l'enormitat de regalar vuit mil duros anyals a l'arrendatari a costas de l'Ajuntament.

Sotmés a informació pública lo projecte aquell, meresqué l'alt honor de que tothom informés en contra, fins lo gremi de taberners al que's pensava afavorir, y devant d'un fracás semblant la Comissió de consums, son president y'l Diario s'han quedat frescos com si tal cosa.

Y després d'això hi ha encara atreviment de parlar de criteri!...

Digiu lo Diario que ha sentit comentar l'actitut de Lo Camp; nosaltres hem sentit comentar, y molt sabroament per cert, unas visitas fetas pel Sr. Guijarro a certs individus, en una de quinas visitas se parlá de la contrarietat que representava lo sotmètre a informació pública un dictamen de la Comissió de consums de l'Ajuntament.

hi fa cap tota la baba verinosa dels reptils.

Encara que és feina de mal fer aconsellar als enemichs, nosaltres l donarem al director del Diario de Tarragona un consell. No las emprengui certas campanyas, que en totas quedarán malament. No ja nosaltres, sino l'Heraldo y La Justicia aquests dies li han picat los dits y tot per fer de Quixot o per deixarse entabanar pel darrer que li parla.

Encara no está prou escarmentat Lo que a vostè li convé és tranquil·litat y bons aliments, y en comptes d'aquesta divisa socialista busca en tonto intransquil·litat y perill de que li aixequin la menjadora.

Es a dir, aixó és lo que'ns sembla a nosaltres, gent sense criteri; mes si l'inclit director del Diario de Tarragona, l'insigne Tropezones, lo gran president de l'encara més gran Comissió de consums de l'Ajuntament, firmant de la ganga a Guijarro, ho creu d'altra modo, tiri devant y per nosaltres no's perdará. Refrescarem la memoria del públich insertant de nou las innombrables rucadas que referent a molts y molts qüestions ha escrit lo confrare, tantas que sols s'explica que encara's publicu'l Diario en una població com la nostra, o per despreci o per falta de memoria.

Y per avuy prou.

CONCERT ÍNTIM

Verament remarcable fou lo que, cedint als prechs dels nombrosos amichs y admiradors ab que compta, doná l'eminent pianista nostra paisana la senyoreta Dolores Benaiges, lo prop-passat dimecres, en l'Ateneo tarraconense, quin salonet de descans, ab aquest motiu, se vegé atestat de selectíssima concurrència, desitjosa de fruir las delitosas armonias que del piano fa brollar l'encisadora artista.

Comensá'l seu concert, la senyoreta Benaiges, interpretant, ab inspirada delicadesa, la «6.ª Polonesa», de Chopin, de la que feu resaltar los tós melangiosos de sos matisos y l'aristocrática elegancia de son estil alhora sever y graciós, y ab energia personalíssima y prodigiosa técnica, los inesperats contrastes y successions d'acorts que en sos passatges, a apareixer la fantástica inspiració del malaltis patriota polonés.

Executá la simpática concertista a continuació «La Filosa», de Mendelssohn, fentne un prodigi d'execució brillant y sólida, ajuntada d'una puresa de sentiment y una elevació y intensitat de matisos incomparables. Feunos sentir també un «Wals-Etude», de Saint-Saëns, quinas dificultats va vencer l'inspirada artista, ab una valentia extraordinaria, fent resaltar una vegada més sa energia d'expressió, la pulcritut de la seva técnica y la forsa avassalladora de son artístich temperament.

La «2.ª Rapsodia Húngara» de Listz fou interpretada ab una grandesa de sentiment, lo lassant y la friska ab un moviment y ab una vivacitat remarcabilíssimas que a pesarde no ésser lo piano que tingué d'utilisar la distingida pianista, gaire adequat pera l'execució de produccions de tal forsa, ne sapigué treurer tals sonoritats y tals matisos que bastarian a acreditar la virtuositat enlluernadora de la concertista, que novament instada pels concorrents s'assegués de nou al piano y executá «Castagnette», de Ketten y «Campanelle de Paganini», de Listz, lluint altra volta l'elegancia, la pulcritut y l'energia de la seva inspirada execució.

Verdaderament és la senyoreta Benaiges una notabilíssima pianista, unint a una velocitat incomparable de dits y una energia d'execució extraordinaria, un temperament artístich tan ardent y una tal aptitud pera expressar tots los accents y donar tots los matisos, que sa execució produeix l'impressió de que interpreta produccions propias, aixís és que no cal dir que totas quantas interpretá li valgueren entusiástichs aplaudiments, als qui desde aquí hi afegim los nostres, lo propi que a la seva bellíssima germana la senyoreta Maria Benaiges, que cedint galantment a las súplicas dels presents, cantá, fent ga a d'una deliciosa veu de contralt, l'aria de «La Mort de Margarita», del Mefistófeles y la pregaria de «Tosca», ab un refinament d'art, una sensibilitat exquisida.

Molt desitjem poguer tornar sentir a la senyoreta Benaiges, quin concert que tará verament grabat ab indelebels caràcters, en la memoria dels aimadors de l'Art.

Bibliografia

Los Disperses. Poesias originals y traduccions de Goethe, per Joan Maragall. Pròlech de Lluís Vía. Vol. de XXXI. 114 pp. de 19 x 11 1/2. cm. Plasa de Teatre, 6, entressol. 1904. Barcelona.

Aquest libre, compost per una vintena justa y cabal de poesias, ha sigut batejat per son autor, l'excelent Maragall, honor dels nostres mestres en gay saber, ara mateix proclamant ab lo nom de Los Disperses, en un moment d'abril·lantament y en un poètic, tot fent una criaturada de aquellas que essent lo major goig de la vida, marcan ab linias ben senceras y groixudas tota una ánima, tot un esperit, tot un poeta.

Les Disperses són unas quantes composicions que l'estètic Maragall tenia escrites molts d'ellas, dels seus primers temps, y que per no haver encaixat prou just en los dos llibres anteriorment publicats, l'autor havia deixat disperses, per publicacions y calaixos, y que ara, sollicitant pesas per un volum, ha reunidas, empero tot vacilant y recelós de si fora o no de bell ovir, desdint potser de l'alta personalitat literaria del mestre que'ls hi doná vida. No obstant, ja neida sia la criaturada aquesta, car los gürmans y lleminers se'n llepan los dits y'n baten palmas!

Y no n'hi ha pas per menys, ja que ab aquest nou libre, la personalitat de l'autor, resulta més estudiabile y més humana.

L'ingenuitat y la simplicitat de Joan Maragall, juntament ab l'enfonsament de sa ullada mental dins l'estètica de las cosas, per éll cantadas aquí hi apareix ab tots sos reflexos y vesllums.

Son talent superior y las dots ab que Déu l'ha afavorit pera fer de l'Estètica tot un còs de doctrina divinalment humana, lo poden haver dut a compondre pessas literarias de tant rellèu y mèrit com La Sardana, El Comte Arnau, y, entre altres, y sobre totas, La Vaca Cega y ls Gogós de la Verge de Xúria, ahont lo poeta apareix gegant y humil com los pastors de las boscurias, feréstech y salvatge com una tempesta, senzill y natural y encisador com una rialla infantil de la natura, empero prou artista y culte conscient, pera jugar y combinar dintre aquells grandiosos quadros tota mena d'elements, deviant dels quals lo llegidor resta corprès y espalmat.

Mes en Los Disperses no hi ha quèu més que la senzillez y l'ingenuitat, peladas y soltas, quasi diriam infantils, de nen, però de nen-home, y d'home que béu a dolls la poesia, y la vessa y mostra en llachs placidíssims d'ignocenta blavura, ahont a voltas hi espetegua un raig de sol que inflama y's destria en irradiacions que ab l'intensitat de sa llum penetran en lo més amagat de las afectacions juvenils, familiars o religioses.

Llegiu'las totas las vint poesias de Los Disperses, que totas s'ho valen, però sobre tot, cal ben saborejar Hospitalaries, La Missalgera més segura, La balada del bes y l'hermosíssima Oració a Santa Lluçia, quina sobrietat y economia de diccio y de alectes, encanta y admira.

Ben sovint que'n fés l'inspirat Maragall de criaturadas com aquesta, que ben cofoya n'estaria la nostra literatura!

Acompaña aquest tomo de Los Disperses, un prólech d'en Lluís Vía, qui hi fa un estudi de l'autor bastant extens y aixierit. Y a l'últim del llibre, hi van unas traduccions d'en Goethe, de las que no'n podem dir sino: que és de dordre que dels autors forans, nos duguin tan sovint a Catalunya obras que aquí no arrel·luran per la diferencia de caràcters y manera com aquí tots, tots, inclús en Maragall, feturèm per una puresa encantadora que, del cap al cor de tota la nostra rassa, no hi ha planat jamay, ni hi planará si Déu no cambia las cosas, puig la moral és proibia las cosas, puig la moral és proibia mer que tot. Déu nos en guard del dia que'ls nostres mestres l'emprenguin de cara al paganisme, que allavors, no'n quedaria de nosaltres, los catalans, sempre sobris, espionuistas y entenimentats per la lí, ni palla ni pols, y quina memoria lina d'exercició y afront.

Vinguin en bona hora las traduccions de las mellors obras morals de las altres literaturas, y tots aplaudim las altres literaturas, y tots aplaudim; y vinguin més que res, los somnis desvetlladors dels nostres grans poetes, com Los Disperses que en Maragall ha donat al públich, que en ratxada frescal d'innocencia y puerma vera penetra en l'esperit.

Neurastenias

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curan radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts Sumptuarias
DE
FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot: lo referent a Arts sumptuarias.
Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es ja mellor y més agradable

Única que conté 80 per 100 d'oli, de fetge de bacallá y glicerosfats y hiposulfits de calç y de sosa.

Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacèutics de Barcelona, mitjant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Marítim y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenvolupament físich, creixença d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetes, tos, catarros, tísiss, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lleit y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:
A Tarragona, Major, 14



ACADEMIA CARRÓ
DIBUJ-PINTURA
ART DECORATIV

Unió-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.

DIBUJ.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y molt tantíssim ió, que resisteix tota proba al deval d'un canaló.

Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrien fer melló, apropòsit per regalós; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totas menas que són molt barato y bons.

Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de **Literatura, Ciencia y Arts** de las principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de **L'Avenç** y a la **Ilustració Catalana**

Ilustración Artística,

Album Salon,

Ilustración Española y Americana

La Moda Elegante ilustrada,

Salon de la Moda

La Ultima Moda.

y a tota classe de **Ilustracions, Periódichs y Revistas** francesas, inglesas y alemanas.

FILLS DE JOSEPH TEXIDOR

ARTICLES DE

Dibuix, pintura y fotografía

del carrer REGOMIR, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

carrer FONTANELLA, 10

(prop la plassa Catalunya) BARCELONA

LA CONFIANSA

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Unió, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redaccio y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre..... 1'50 ptas.

Fora..... 1'50 »

Extranger..... 2'00 »

Número d'avuy..... 0'10 »

Anuncis a preus reduits

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etc., grans lleugums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.-Tarragona

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2.ª -TARRAGONA

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobará l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mellor marca
TARRAGONA

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.-TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinals
TARRAGONA



Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Juliol sortirà de Bilbao, lo 20 de Santandreu y'l 21 de Coruña, lo vapor **C. de Cádiz**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatje y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Juliol sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 29 de Cádiz, lo vapor **Mannel Calvo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Agost sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Antonio López**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatje y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatje y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatje pera Puerto Plata ab trasbord a Habana, també carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, Trinitat, Guantia y Camaná ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 16 de Juliol sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas lo vapor **Montserrat**, directament pera Gènova, Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Austràlia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Agost sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **León XIII**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de València, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Canaries, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y València.

Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Juliol sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir-se a son agent **D. ENRIQUE BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 114 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de **A. Serra**—Barcelona

A la menuda: Farmacia del Centre.-Tarragona.—Demanda AIGUA NAF SERRA

NOVA
SAVONA
LIJECITINA
GIOLI
OVINO

Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas. **DE LA VENDA**
 en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, BARCELONA